

Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017, 2500 EA Den Haag
postbus@eerstekamer.nl

Betreft: Wetsvoorstel Uitvoeringswet AVG is in strijd met eerdere moties en internationale regelgeving

Amsterdam, 18 april 2018

Geachte leden van de Eerste Kamer,

De aanleiding van dit schrijven is een belangrijke wijziging die is opgenomen in de Algemene Verordening Gegevensbescherming en het wetsvoorstel Uitvoeringswet AVG, ten opzichte van de Richtlijn 95/46, Artikel 8 EVRM en de Wet Bescherming Persoonsgegevens. Middels dit schrijven maken wij u er graag op attent dat het wetsvoorstel Uitvoeringswet AVG, in strijd met internationale regelgeving alsmede verscheidene moties die zijn aangenomen door de Tweede Kamer, een significante verlaging van het huidige beschermingsniveau onder de WBP behelst. Door deze verlaging vindt er een ongehoorde uitbreiding van de informatiemacht van de overheid plaats en wordt het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer ernstig beperkt.

Het doelbindingsbeginsel is een hoeksteen van het gegevensbeschermingsrecht. Dit beginsel bepaalt dat verwerking van persoonsgegevens slechts voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden mag plaatsvinden (doelspecificatie) én dat gegevens niet verder mogen worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met de doeleinden waarvoor zij zijn verkregen (verenigbaarheidstoets). Dit beginsel staat centraal in het gegevensbeschermingsrecht, dat beoogt de burger een zekere mate van controle te verschaffen over zijn gegevens om zodoende een tegenwicht te bieden tegen de informatiemacht van overheden en bedrijven.

Artikel 43 van de WBP biedt de mogelijkheid om wetgeving aan te nemen waarin er voor een beperkt aantal publieke belangen en in uitzonderlijke gevallen mag worden afgeweken van de doelbinding. De 'Leidraad afstemmen wetgeving op WBP' bevestigt dat deze bepaling alleen 'van geval tot geval kan worden ingeroepen' en 'sluit de aard van deze bepaling nagenoeg uit dat op grond daarvan *beleidsregels* worden vastgesteld'.¹ Dit wordt ook bevestigd in jurisprudentie.² Voorts werd ook in een brief van de toenmalige ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties aan de Tweede Kamer opgenomen dat artikel 43 WBP 'niet gebruikt kan worden als een grondslag voor de permanente of anderszins structurele overdracht van gegevens'.³ Kortom, doelbinding onder de WBP staat het niet toe dat er structurele onverenigbare uitwisseling van persoonsgegevens tussen bestuursorganen en andere overheidsdiensten plaatsvindt – ook niet wanneer daar een wettelijke basis voor is.

---

¹ Leidraad afstemmen van wetgeving op de Wet bescherming persoonsgegevens, 2010, blz. 68.

² HR 31 januari 2012 (LJN: BT7126, blz. 19).

³ Kamerstukken II 2008-2009, 29911, nr. 23, blz. 8.

Het zal u niet verbazen dat de doelbindingseis hierdoor wordt ervaren als een doorn in het oog van diverse partijen binnen de overheid die in structureel verband onderling gegevens willen uitwisselen. In het rapport 'Kennis delen geeft kracht' van de Werkgroep Verkenning kaderwet gegevensuitwisseling geven de auteurs aan dat de doelbinding in de WBP in de weg staat aan een kaderwet die een dergelijke gegevensuitwisseling mogelijk maakt, om vervolgens hoopvol aan te geven dat dit kan veranderen onder de AVG.⁴ Het zeer brede doel van zo'n kaderwet dat wordt overwogen, luidt als volgt:⁵

'op het brede terrein van de voorkoming van onrechtmatig gebruik van overheidsmiddelen en overheidsvoorzieningen, de uitoefening van toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften en de handhaving van de openbare orde en veiligheid ("bestuursrechtelijke preventie en handhaving"), alsmede de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten ("strafrechtelijke preventie en handhaving").

Onder artikel 6 lid 4 AVG, dat moet worden gelezen in samenhang met overweging 50, is het mogelijk voor Lidstaten om wetgeving aan te nemen op basis waarvan gegevens die onder deze wetgeving zijn verkregen structureel kunnen worden gewisseld, ook als deze uitwisseling niet verenigbaar is met de oorspronkelijke doeleinden. Hoewel de Uitvoeringswet AVG haast nonchalant vermeldt dat dit lid 'een enigszins gewijzigd juridisch kader voor verdere verwerking' biedt, heeft er in feite een aardverschuiving plaatsgevonden. Dit wordt verder versterkt door artikel 6 lid 3 AVG, dat samen moet worden gelezen met overweging 45, waarin is vastgesteld dat de nationale wetgever nagenoeg alle regels waarin het gegevensbeschermingsrecht voorziet, aan mag passen in nationale wetgeving – inclusief de regels omtrent doelbinding. Gezien het feit dat gegevensbeschermingsrecht gelijk aan milieurecht beoogt negatieve externe effecten te remediëren, staat dit gelijk aan de nationale wetgever de vrijheid geven om middels wetgeving haar milieuvervuilende activiteiten te legaliseren.

Saillant detail is dat deze wijziging een gevolg is van de inbreng van de Nederlandse delegatie en dat toenmalig Minister van der Steur hier welhaast trots verslag van deed in een brief aan de Tweede Kamer.⁶ Dit is aantoonbaar in strijd met de motie Elissen die met een meerderheid is aangenomen en de regering destijds verzocht:⁷

'om er zorg voor te dragen dat de verordening zal voorzien in een bepaling die verwerking van persoonsgegevens voor andere doelen dan het doel waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn verzameld, uitsluitend mogelijk is in geval *van verenigbaarheid en op basis van een wettelijke grondslag*'

Het parlement heeft tevens unaniem besloten dat het beschermingsniveau van de Richtlijn 95/46 en de Wbp gewaarborgd moet blijven.⁸ Hierdoor rust er een plicht op de Nederlandse wetgever om deze wens te respecteren.

---

⁴ Werkgroep Verkenning kaderwet gegevensuitwisseling, *Kennis delen geeft kracht: Naar een betere en zorgvuldigere gegevensuitwisseling in samenwerkingsverbanden*, Den Haag: 2014, blz. 30.

⁵ Ibid, blz. 6.

⁶ Kamerstukken II 2015-2016, 32 761, nr. 91, p. 2.

⁷ Kamerstukken II 2011-2012, 32 761, nr. 38.

⁸ Kamerstukken II 2011-2012, 32 761, nr. 19.

Artikel 6 lid 2 AVG geeft de wetgever van de lidstaten de mogelijkheid om strengere regels aan te nemen ten aanzien van verwerkingen op basis van wettelijke verplichtingen of taken van algemeen belang. De nationale wetgever heeft op basis van de moties van de volksvertegenwoordiging de plicht om waar mogelijk hetzelfde beschermingsniveau te handhaven.

Daarnaast is het doelbindingsbeginsel ook vastgelegd in artikel 8, lid 2 Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, het Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (Conventie 108) en volgt het uit het recht op eerbiediging van het privéleven zoals vastgelegd in artikel 8 EVRM. U dient de Uitvoeringswet AVG ook aan deze verdragen en regels te toetsen.

Gelet op de bijzondere verantwoordelijkheid van uw Kamer om de kwaliteit van wetgeving te bewaken, zeker waar de voorgestelde regelgeving een inbreuk vormt op fundamentele burgerrechten, verzoeken wij u met klem het wetsvoorstel Uitvoeringswet AVG niet in de huidige vorm aan te nemen en de regering daarbij op te dragen het wetsvoorstel waar nodig in lijn te brengen met het beschermingsniveau uit de Wbp, de Richtlijn 95/46 en de in deze brief genoemde internationale verdragen.

Hoogachtend,

Tijmen Wisman

Voorzitter Platform Bescherming Burgerrechten